

Eugeniusz Sawrymowicz

Sprawozdanie ze Zjazdu Delegatów Towarzystwa Literackiego im. A. Mickiewicza w Lublinie

Rocznik Towarzystwa Literackiego imienia Adama Mickiewicza 7, 175-183

1972

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

IV. S P R A W Y O R G A N I Z A C Y J N E
I S P R A W O Z D A W C Z E T O W A R Z Y S T W A

Eugeniusz Sawrymowicz

SPRAWOZDANIE ZE ZJAZDU DELEGATÓW

Towarzystwa Literackiego im. A.Mickiewicza w Lublinie

Jak wszystkie poprzednie Zjazdy Delegatów, tak również Zjazd Lubelski składał się z dwu części: naukowej i organizacyjnej. Organizacją Zjazdu zajął się Lubelski Oddział Towarzystwa oraz Zarząd Główny przy wydatnej pomocy Rektoratów Uniwersytetu im. Marii Curie-Skłodowskiej i Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego oraz Wydziału Kultury Miejskiej Rady Narodowej.

Część naukowa

Część naukowa Zjazdu odbyła się w dn. 16 i 17 października przed południem. W pierwszym dniu nastąpiło otwarcie Zjazdu dokonane przez Prezesa Zarządu Głównego prof. dra Juliana Krzyżanowskiego, który w przemówieniu wstępnym nawiązał do tradycji Zjazdów Towarzystwa oraz powitał obecnych na sali przedstawicieli władz obu lubelskich Uozelni, a także przedstawicieli władz partyjnych i komunalnych. Na wniosek Prezesa zebrani jednomyślnie przyjęli wybór Wiceprezesa Towarzystwa prof. dra Eugeniusza Sawrymowicza na przewodniczącego zebrania.

Z kolei głos zabrali Rektor Uniwersytetu Katolickiego ksiądz prof.dr Mieczysław Albert Krąpiec oraz Wiceprzewodniczący Prezydium Miejskiej Rady Narodowej Ignacy Olech.

Po przemówieniach wstępnych rozpoczęła się sesja naukowa, na którą złożyły się kolejno wygłoszone następujące referaty:

1. prof. dra Juliana Krzyżanowskiego - "Rola humanistyki w świecie cywilizacji technicznej";
2. doc. dra Stanisława Pietraszki - "Miejsce literatury we współczesnej kulturze";
3. doc. dra habilit. Ireneusza Opackiego - "Bohater skamandrycki".

Po sesji naukowej uczestnicy Zjazdu wzięli udział w obiedzie zorganizowanym przez Rektorat KUL.

Czas popołudniowy pierwszego dnia przeznaczony został na zwiedzanie miasta, przy czym duża grupa uczestników odwiedziła Muzeum Józefa Czechowicza, gdzie odbył się odczyt na temat twórczości tego poety. Inna grupa uczestników zwiedzała w tym czasie Bibliotekę KUL.

Wieczorem po wspólnej kolacji zorganizowanej przez Rektorat KUL uczestnicy Zjazdu byli na przedstawieniu studenckiego Zespołu Teatralnego tej Uczelni.

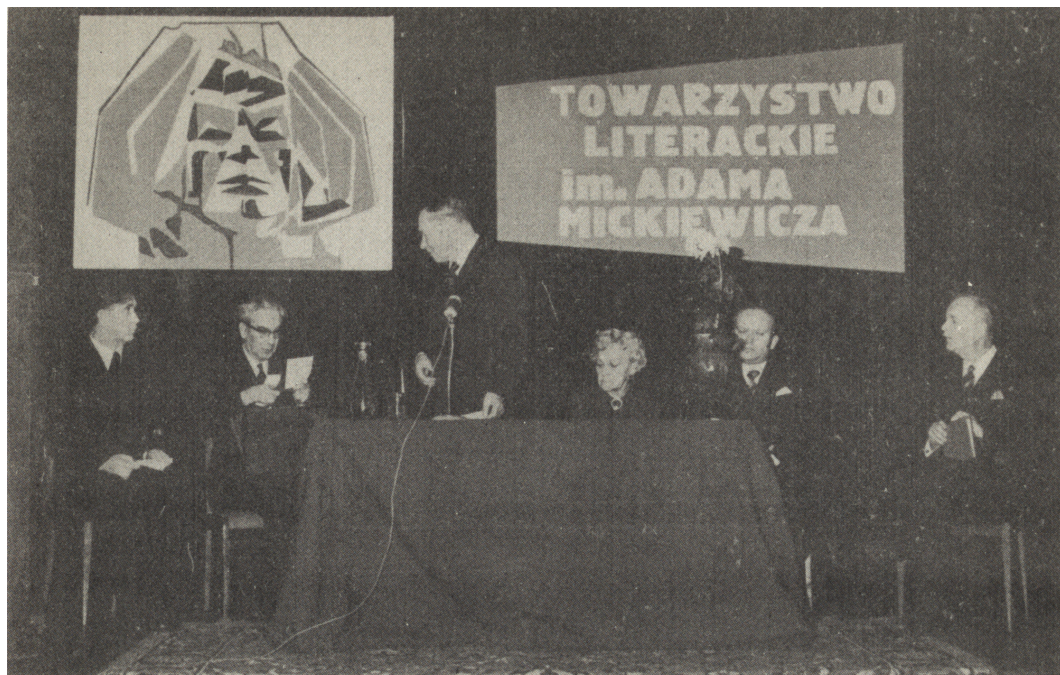
W drugim dniu obrady odbywały się w auli Uniwersytetu im. Marii Curie-Skłodowskiej. W części przedpołudniowej wygłoszone zostały następujące referaty:

1. dra Jerzego Święcha - "Bohater poezji okupacyjnej";
2. dra Edwarda Balcerzana - "Bohaterowie poezji naszych czasów";
3. doc. dra Jana Błońskiego - "Jak być Polakiem? - obrazy polskości w prozie powojennej" (z powodu nieobecności prelegenta tekst referatu odczytał doc. dr habilit. Ireneusz Opacki).

Referaty uznane zostały przez zebranych za bardzo wartościowe, przy czym podkreślić należy dużą frekwencję; na sali było wielu przedstawicieli świata naukowego, nauczycielskiego oraz młodzieży uniwersyteckiej i szkolnej. Równocześnie odbyły się trzy odczyty w lubelskich szkołach wygłoszone przez uczestników Zjazdu: prof. dra Eugeniusza Sawymowicza, doc. dra habilit. Ireneusza Opackiego i doc. dra Stanisława Pietraszkę.

Po części naukowej odbył się wspólny obiad zorganizowany przez Rektorat Uniwersytetu im. Marii Curie-Skłodowskiej.

Po obiedzie uczestnicy Zjazdu wzięli udział w zebraniu organizacyjnym, które miało miejsce w "Chatce Żaka" wymienionej wyżej Uczelni.



Prezydium Zjazdu Delegatów Towarzystwa Literackiego im. A. Mickiewicza w Lublinie

Fot. J. Kolasa



Fragment sali obrad podczas sesji naukowej na Zjeździe w Lublinie



Widok na salę obrad w czasie sesji naukowej na Zjeździe w Lublinie

Fot. J. Kolasa



Uczestnicy Zjazdu zwiedzają Bibliotekę KUL w Lublinie

Fot. A. Koziół

Część organizacyjna

Przewidziany był i wykonany następujący porządek obrad:

1. Otwarcie obrad i powołanie Prezydium zebrania.
2. Odczytanie protokołu z poprzedniego Zjazdu, który odbył się w roku 1970 w Piotrkowie Trybunalskim.
3. Sprawozdanie z działalności Zarządu Głównego w okresie międzyzjazdowym.
4. Sprawozdanie Głównej Komisji Rewizyjnej.
5. Dyskusja nad sprawozdaniami.
6. Głosowanie nad wnioskiem Głównej Komisji Rewizyjnej o udzielenie absolutorium ustępującemu Zarządowi Głównemu.
7. Wybór członków honorowych Towarzystwa.
8. Głosowanie o wybór Prezesa i członków Zarządu Głównego, a także składu Głównej Komisji Rewizyjnej i Sądu Honorowego.
9. Wolne wnioski i zamknięcie obrad.

Zebranie otworzył Wiceprezes Zarządu Głównego prof. dr Eugeniusz Sawrymowicz, który po przywitaniu Delegatów Oddziałów zgłosił wniosek o powierzenie przewodnictwa na zebraniu prof. dr Janinie Garbaczowskiej i prof. dr. Andrzejowi Bukowskiemu. Wniosek ten przyjęty został jednomyślnie.

Po objęciu przewodnictwa prof. dr Janina Garbaczowska zaproponowała uzczenie minutą milczenia pamięci zmarłych w okresie międzyzjazdowym członków Towarzystwa, wśród nich: prof. dra Juliusza Nowaka-Dłużewskiego, prof. dra Romana Pollaka i byłej głównej księgowej Towarzystwa Jadwigi Giewartowskiej.

Z kolei zabrał głos p.o. Sekretarza Zarządu Głównego mgr Antoni Śledziewski, który zaproponował wyżej wymieniony porządek obrad. Popycja przyjęta została jednomyślnie.

Następnie mgr Śledziewski odczytał protokół ze Zjazdu Piotrkowskiego. Po wniesieniu niewielkich poprawek przez prof. dra Bronisława Nadolskiego i doc. dra Mieczysława Inglota protokół został przyjęty.

Z kolei mgr Śledziewski złożył sprawozdanie z działalności Zarządu Głównego za okres od 5 października 1970 r. do 15 października 1972 r.

W imieniu Głównej Komisji Rewizyjnej protokół z rewizji za wymieniony wyżej okres odczytała mgr Maria Bokszezanin; sprawozdanie to zakończone było wnioskiem Komisji Rewizyjnej o udzielenie ustępującemu Zarządowi Głównemu absolutorium.

Następnym punktem obrad była dyskusja nad sprawozdaniami. Jako pierwszy wystąpił Wiceprezes Zarządu Głównego prof. dr Eu-

geniusz Sawrymowioz, który poruszył przede wszystkim sprawę "Rocznika Towarzystwa Literackiego im. Adama Mickiewicza". Sprawa wydawania "Rocznika" skomplikowała się, gdyż władze Polskiej Akademii Nauk odmówiły Towarzystwu prawa do przekazywania "Rocznika" członkom bezpłatnie, w ramach opłacanej składki, ponieważ wysokość składki nie pokrywała kosztów poszczególnych zeszytów "Rocznika"; różnicę musiała więc pokrywać PAN. Wszelkie starania Zarządu o uchylenie tego zakazu nie dały rezultatu i małe jest prawdopodobieństwo, by dało się wywalczyć powrót do dawnej metody rozprowadzania "Rocznika". PAN żąda bowiem kategorycznie, by w preliminarzu budżetowym Towarzystwa przewidziany był dochód ze sprzedaży "Rocznika". Władze Akademii nie zgodziły się wobec tego również na naszą propozycję podwyższenia składki do wysokości pokrywającej koszt "Rocznika", chodzi bowiem o to, by "Rocznik" był sprzedawany w księgarniach Domu Książki Polskiej jako pozycja dochodowa. Wynikają z tego dla Towarzystwa trudności, nie wiadomo bowiem, czy "Rocznik" będzie miał popyt jako pismo w dużej części uwzględniające potrzeby tylko członków Towarzystwa (dział sprawozdawczo-organizacyjny w "Roczniku" nie zainteresuje szerszych kół czytelników). Istnieje zatem problem zmiany profilu pisma i przejścia z małej poligrafii na zwykły druk, co - jak podkreślił prof. Sawrymowioz - w świetle wypowiedzi przedstawiciela I Wydz. PAN prof. Wojciechowskiego wydaje się sprawą zupełnie realną. Przemówienie swoje Wiceprezes zakończył apelem o uwzględnienie w dyskusji poruszonych wyżej spraw, tj. sprawy ewentualnych dalszych starań o utrzymanie dotychczasowego sposobu rozprowadzania "Rocznika" (co nie rokuje pozytywnego rezultatu), sprawy zmiany profilu pisma i sprawy przejścia na druk.

Drugim zagadnieniem poruszonym przez Wiceprezesa Sawrymowioza była sprawa wznowienia serii "Biblioteki Towarzystwa Literackiego". W sprawie tej prof. Wojciechowski wypowiedział się pozytywnie, znalazła ona również poparcie w Komitecie Nauki o Literaturze PAN. Jest więc prawdopodobieństwo, że w przyszłości można będzie serię tę wznowić, nie wcześniej jednak jak w roku 1974. Trzeba będzie jednak postarać się o zapewnienie jednolitej szaty graficznej serii, co dałoby się uzys-

kać jedynie przy możliwości wydawania wszystkich tomików w jednym wydawnictwie. Poszczególne pozycje serii byłyby przeznaczone na druk prac doktorskich i habilitacyjnych oraz innych poważnych prac naukowych, ze szczególnym uwzględnieniem prac członków Towarzystwa.

Drugim mówcą był prof. dr Czesław Zgorzelski, który zwrócił uwagę na konieczność zapewnienia w przyszłości większej liczbowo obecności na Zjazdach przedstawicieli nauki polonistycznej. Poza tym prof. Zgorzelski podkreślił, że przy dotychczasowym sposobie prowadzenia części naukowej Zjazdów oddźwięk ich w świecie naukowym jest zbyt mały. W przyszłości należałoby - zdaniem profesora Zgorzelskiego - organizować po referatach dyskusje w wąskim gronie zainteresowanych naukowców, np. na dodatkowych zebraniach o charakterze kameralnym.

Z kolei zabrał głos delegat Oddziału Piotrkowskiego dr Michał Fidelus. Po scharakteryzowaniu pracy Oddziału dr Fidelus wysunął propozycję, by dla upamiętnienia Zjazdów, które są wielkim wydarzeniem kulturalnym w mniejszych miastach i wielkim przeżyciem dla delegatów z tych miast, przebieg Zjazdów utrzymywać na taśmie filmowej. Jeśli chodzi o sprawę "Rocznika" to dr Fidelus wypowiedział się za kontynuowaniem starań o utrzymanie dotychczasowego sposobu rozprowadzania pisma, zapewnił jednak, że w wypadku niepomyślniej decyzji PAN, w Piotrkowie można liczyć na zakup "Rocznika" w dotychczasowej ilości.

Nawiązując do wypowiedzi dra Fidelusa mgr Justyna z Piotrkowa wyraził gotowość ewentualnego zorganizowania na przyszłych Zjazdach ich filmowania.

Z kolei wystąpił delegat Oddziału Rzeszowskiego doc. dr Stanisław Frycie, który nawiązując do przemówienia prof. Zgorzelskiego postulował większą regularność w organizowaniu zebrań naukowych w oddziałach. Zebrania te mogłyby inspirować badania naukowe członków Towarzystwa, zwłaszcza nauczycieli-polonistów, w zakresie literatury regionalnej, folkloru itp. Utrzymywanie kontaktów z regionalnymi towarzystwami naukowymi i regionalnymi wydawnictwami mogłoby prowadzić do publikowania tych prac członków Towarzystwa, co byłoby bardzo pożądane z uwagi na większe możliwości finansowe wyżej wymienionych instytucji regionalnych.

Po wypowiedzi doc. Fryciego Wiceprezes doc. dr Edmund Jankowski zaproponował przerwanie dyskusji celem przeprowadzenia głosowania nad wnioskiem Głównej Komisji Rewizyjnej i celem przeprowadzenia wyboru nowych władz Towarzystwa. W wypadku pozostania wolnego czasu dalszy ciąg dyskusji można będzie prowadzić po wyborach. Delegaci, którzy nie zdążą wypowiedzieć się, a mają coś ważnego do powiedzenia, będą mogli przesłać swe poglądy na piśmie pod adresem nowego Zarządu, który na pewno wnikliwie je rozpatrzy.

W sprawie "Rocznika" doc. Jankowski proponował kontynuację rozmów z zastępcą sekretarza I Wydz. PAN prof. Wojciechowskim, opowiedział się również za koniecznością dokładnego przemyślenia profilu pisma na wypadek przejścia na drogę jego sprzedaży; dla podniesienia rangi pisma pożądane byłoby także przejście z małej poligrafii na druk. Chodzi bowiem o to, by w nowych warunkach zapewnić "Rocznikowi" możliwie najwyższy walor treściowy i graficzny, tak by mógł on przyciągnąć szersze koło nabywców.

Wniosek doc. Jankowskiego o przerwanie dyskusji przyjęty został przez aklamację. Przez aklamację również zebrani przyjęli wniosek Komisji Rewizyjnej udzielający absolutorium dotychczasowemu Zarządowi Głównemu.

W następnym punkcie doc. Jankowski wysunął z uzasadnieniem kandydaturę Mieczysława Jastruna na członka honorowego Towarzystwa. Propozycja ta przyjęta została przez aklamację, przy czym zobowiązano Prezydium do wysłania depešy gratulacyjnej nowo obranemu członkowi honorowemu.

Następnym punktem programu były wybory nowych władz Towarzystwa. W imieniu ustępującego Zarządu kandydatów do nowego Zarządu przedstawił prof. dr Andrzej Bukowski. Lista ta przedstawiała się następująco:

I. Kandydaci do Zarządu Głównego

P r e z e s - Prof. dr Julian Krzyżanowski
C z ł o n k o w i e
Mgr Paweł Bagiński
Prof.dr Andrzej Bukowski
Doc.dr Stanisław Frycie
Doc.dr Zbigniew Goliński
Dr Ryszard Górski
Mgr Andrzej Guzek
Prof.dr Jan Zygmunt Jakubowski

Doc.dr Edmund Jankowski
Mgr Andrzej Kozłowski
Prof.dr Janina Kulczycka-Saloni
Prof.dr Zdzisław Libera
Dr Stanisław Makowski
Dyr. Stanisław Rutkowski
Prof.dr Eugeniusz Sawrymowicz
Mgr Czesława Szetela
Mgr Alicja Szlązakowa
Mgr Antoni Śledziewski
Dr Stanisław Świrko
Dr Ryszard Wojciechowski
Prof.dr Kazimierz Wyka
Prof.dr Czesław Zgorzelski

II. Kandydaci do Głównej Komisji Rewizyjnej:

Przewodnicząca - Prof.dr Zofia Szmydtowa
Członkowie
Mgr Maria Bokszczanin
Doc.dr Barbara Kocówna
Doc.dr Maria Straszewska

III. Kandydaci do Sądu Honorowego:

Przewodniczący - Dr Szczepan Wacek
Członkowie
Mgr Leszek Kamiński
Doc.dr Izabela Lewańska

Ponieważ inne propozycje nie zostały zgłoszone, Przewodnicząca zebrania przeprowadziła głosowanie, w którym zaproponowana lista została przyjęta jednogłośnie.

W imieniu nowo obranego Zarządu Głównego za wybór podziękował prof.dr Eugeniusz Sawrymowicz, przypomniał przy tym, że zgodnie ze Statutem Towarzystwa Zjazd wybiera imiennie jedynie Prezesa, pozostałe zaś funkcje Zarząd mianuje spośród swych członków na zebraniu konstytucyjnym.

Po przeprowadzeniu wyborów doc.dr Edmund Jankowski wysunął sprawę miejsca następnego Zjazdu, o którego organizację zgłosiły kandydaturę Oddziały w Toruniu i w Słupsku. W dyskusji zebrani, mając na względzie konieczność rozpropagowania działalności Towarzystwa w północnych regionach kraju, gdzie akcja jego jest stosunkowo słaba, oraz biorąc pod uwagę korzyści wypływające z odbycia Zjazdu w mieście nie wojewódzkim i w Oddziale niedawno powstałym, opowiedzieli się jednogłośnie za Słupskiem.

Przed przerwą doc.dr Mieczysław Ingot przedstawił następujący wniosek:

"Zjazd Delegatów zobowiązuje nowy Zarząd Główny do kontynuowania starań o utrzymanie dotychczasowego stanu rzeczy przy wydawaniu i rozprowadzaniu "Rocznika" oraz upoważnia Zarząd do dalszych kroków w kwestii wymienionej w zależności od sytuacji, jaka będzie istniała".

Wniosek został przyjęty jednomyślnie.

Na zakończenie tej części zebrania prof. Sawrymowicz podziękował organizatorom Zjazdu Lubelskiego za starania i za zapewnienie Zjazdowi doskonałej atmosfery obrad.

Z kolei prof. dr Janina Garbaczowska podziękowała w imieniu gospodarzy Zjazdu wszystkim obecnym za udział w sesji naukowej i obradach w części organizacyjnej.

Po przerwie powrócono, zgodnie z poprzednią uchwałą, do przerwanej dyskusji.

Delegat Oddziału w Zielonej Górze dr Stanisław Kania stwierdził, że należy raz jeszcze zwrócić się do Sekretarza Naukowego PAN o zachowanie dotychczasowej formy rozprowadzania "Rocznika", przy czym byłoby możliwe zdaniem mówcy uzyskanie pomyslniej decyzji, gdyby przedstawiono "Rocznik" jako biuletyn wewnątrzorganizacyjny. Gdyby się i to nie udało, trzeba będzie rozpisać prenumeratę, zmienić charakter pisma i powołać etatową redakcję.

Delegatka z Oddziału Łomżyńskiego, Helena Czernek, zaprosiła obecnych na sesję naukową poświęconą rodzinie Wagów, która odbędzie się w Łomży w maju 1973 r. Przemówienie swe Delegatka zakończyła uwagami o roli, jaką Towarzystwo nasze odgrywa w aktywizacji środowisk inteligentnych w małych ośrodkach.

W zakończeniu zebrania mgr Alicja Szlązakowa poinformowała obecnych o przebiegu targów książki we Frankfurcie nad Menem, podczas których delegatom polskim wręczona została Nagroda Pokojowa Związku Wydawców i Księgarzy Niemieckich, przyznana zamordowanemu przez hitlerowców Januszowi Korczakowi.

W ostatnim przemówieniu mgr Helena Szozebanik z Jarosławia podziękowała ustępującemu Zarządowi oraz przedstawicielom obu Uczelni Lubelskich za miłe chwile przeżyte w Lublinie. Profesorowi Zgorzelskiemu i docentowi Opackiemu Delegatka wyraziła wdzięczność za opiekę, jaką Zarząd Oddziału Lubelskiego roztoczył nad młodym Oddziałem Jarosławskim.

Na tym część organizacyjna Zjazdu została zamknięta.

Wieczór drugiego dnia Zjazdu Delegacji spędzili na zebraniu towarzyskim, po którym odbył się występ zespołu tańca i pieśni studentów Uniwersytetu im. Marii Curie-Skłodowskiej.

Trzeci dzień Zjazdu poświęcony był na wycieczkę autokarową do Zamościa i Szczebrzeszyna.